

*Т. В. Давидюк, д-р екон. наук, доц.,
К. П. Боримська, канд. екон. наук, доц., докторант,
Житомирський державний технологічний університет*

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ І АУДИТУ

Знання бухгалтера в сфері фінансово-економічної безпеки значно знижують ризик виникнення викривлень в обліку через несприятливі зовнішні впливи на систему підприємства, а також формування множини показників, за значенням яких можна виявляти, контролювати та нівелювати негативні тенденції у прийнятті виважених управлінських рішень. Проте діюче наповнення освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів, спеціалістів та магістрів спеціальності “Облік і аудит” не дозволяє цим фахівцям бути обізнаними в питаннях економічної безпеки підприємства, що актуалізує представлене дослідження.

В сучасних умовах частих економічних злочинів та шахрайств у сфері витоку інформації виникає потреба в підготовці фахівців із забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання, здатного управляти ризиками шахрайств і маніпуляцій всередині підприємства та зловживаннями зі сторони зовнішніх контрагентів. У зв'язку з цим мають бути змінені вектори підготовки бухгалтерів, як головних осіб в підготовці інформації для прийняття рішень управлінським персоналом, в сторону модернізації запровадження обліково-аналітичних технологій забезпечення інформаційних потреб економічної безпеки підприємства. Так, знання бухгалтера в частині моніторингу внутрішнього та зовнішнього середовища діяльності підприємства дозволяє генерувати достовірну та релевантну інформацію про внутрішні бізнес-процеси та зовнішнє середовище діяльності підприємства для оцінки його конкурентних

переваг, управління ризиками, виявлення та попередження загроз безпечній діяльності та сталому розвитку підприємства. Виступаючи частиною загальної інформаційної системи управління підприємством, вміння бухгалтера вчасно й достовірно сформулювати й проаналізувати масив обліково-аналітичної інформації служить базисом для забезпечення економічної безпеки підприємства, яка за сучасних умов зростаючої конкурентоспроможності бізнесу, набуває властивостей інформаційних систем стратегічного типу.

За таких умов вимоги до професійних якостей бухгалтера зміщуються в сторону підвищення інформативності обліково-аналітичної бази при управлінні ризиками, підсилення достовірності та прозорості фінансової звітності для підтримки стійкого функціонування та розвитку підприємства в умовах існування багаточисельних ризиків та загроз діяльності. Отже, на бухгалтера покладаються функції з формування такого масиву обліково-аналітичного матеріалу та контрольних процедур, який забезпечував би функціонування системи економічної безпеки підприємства на перспективу.

Навмисне чи ненавмисне спотворення облікових даних, що виникають в процесі документування господарських операцій, їх відображення в системі облікових реєстрів та бухгалтерської звітності, є наслідком дій або бездіяльності бухгалтерського персоналу. При цьому важливим є компетентнісні характеристики бухгалтера, які виступають фактором мінімізації ступеня впливу професійного ризику бухгалтера на стан економічної безпеки підприємства.

Чинна освітньо-професійна програма (ОПП) підготовки бакалавра галузі знань “Економіка і підприємництво” за напрямом підготовки “Облік і аудит” поряд з обліковими дисциплінами передбачає вивчення менеджменту та маркетингу, міжнародної економіки, економіки праці і соціально-трудових відносин, аналізу господарської діяльності, управлінського обліку, аудиту.

Нами запропоновано внести доповнення до змістовного наповнення тем 14 профільних дисциплін професійної та практичної підготовки бакалавра та 16 дисциплін підготовки спеціаліста й магістра. Крім пропозицій викладання тем, пов’язаних з обліково-аналітичним забезпеченням системи безпеки підприємства, вважаємо за доцільне пропонувати до включення до варіативної частини освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста й магістра напряму “Облік і аудит” дисципліни “Обліково-аналітичне забезпечення функціонування системи економічної безпеки на підприємстві”. Розширений зміст дисципліни вбачаємо наступний:

1) принципи організації та функціонування системи обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства, установи, організації;

2) організація обліково-аналітичного забезпечення функціонування системи економічної безпеки суб’єктів господарської діяльності;

3) обліково-аналітична діяльність у системі забезпечення функціонування системи економічної безпеки суб’єктів господарської діяльності;

4) обліково-аналітична інформація в структурі забезпечення функціонування системи економічної безпеки суб’єктів господарської діяльності

5) підсистема обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства;

6) використання сучасних методик обліку та аналізу при забезпеченні функціонування системи економічної безпеки господарської діяльності;

7) механізм обліково-аналітичного забезпечення функціонування системи економічної безпеки підприємства;

8) вимоги до професійних якостей та зміст діяльності аналітика з обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства.

Викладання вищезазначених тем в процесі забезпечення циклу обліково-аналітичних та контрольних дисциплін сприяє підвищенню якості освітньо-професійної підготовки фахівців з бухгалтерського обліку та аудиту, служить базою для опанування нових спеціальностей та кваліфікацій для випускників, які отримали кваліфікацію “бакалавр”, посилює рівень перепідготовки та підвищення кваліфікації випускників напряму “Облік і аудит” за усіма освітньо-кваліфікаційними рівнями.